

Licensjakt järv 2023

Resultat från undersökningar på SVA

SVA Rapport 99/2024

STATENS
VETERINÄRMEDICINSKA
ANSTALT

Författare: Emma Höök, Erik Ågren, Viltsektionen SVA

Foto omslag: Pixabay

Layout: SVA

Citeras: Höök, E & Ågren, E. O. Licensjakt på järv 2023, resultat från undersökningar på SVA. Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA, Uppsala. 2023 SVA:s rapportserie nr 99 ISSN 1654–7098

Innehåll

Förord	1
Sammanfattning	1
Karta fällda järvar.....	2
Beslut och antal fällda järvar.....	3
Resultat	
Ålder och vikt	3
Kön och reproduktion	3
Kondition och skador	3
Tarmparasiter	4
Magsäcksinnehåll.....	4
Faktaruta.....	4
Bilaga 1. Tabell	5

Förord

Hantering av kroppar och delar av kroppar från de fyra stora rovdjuren: varg, lodjur, björn och järv ingår i SVA:s uppdrag från Naturvårdsverket. Denna rapport redovisar fynd från länsstyrelsernas besiktning i fält samt SVA:s obduktioner utförda på järvar fällda under licensjakten 2023. Flådda kroppar förvarades frysta och sändes till SVA under början på år 2024.

Syftet med rapporten är att ge en övergripande bild över järvarna fällda under jakten och redovisa fynd och data rörande hälso- och sjukdomsläget som blir viktig information för vidare forskning om och förvaltning av järvpopulationen.

I rapporten finns information om specifika fynd som gjorts hos fällda järvar. Individerna refereras i rapporten genom ett individuellt M-nummer som används i den nationella rovdjursdatabasen Rovbase. Om man söker på individens M-nummer på webbplatsen rovbase.se kan den intresserade hitta den publika information om rovdjuret som registrerats av länsstyrelser, SVA och Naturhistoriska riksmuseet. I Rovbase kan man också, genom att fylla i sökkriterier, få en översiktlig bild - exempelvis finna antalet döda järvar under en viss tidsperiod och mer information om varje fälld järv under den perioden.

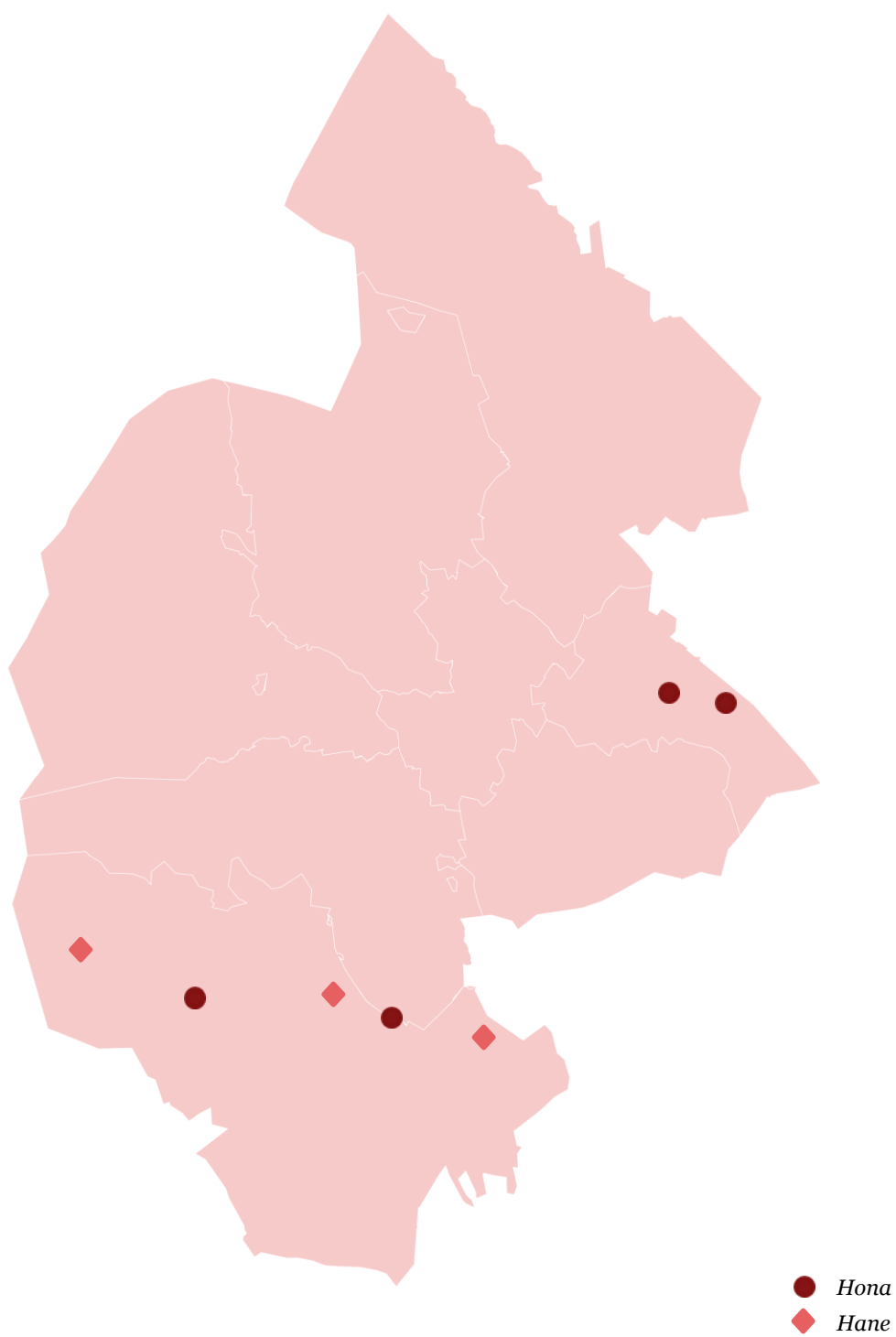
Under licensjakten på järvar 2023 har personalen vid Länsstyrelsen i Jämtland återigen utfört ett utmärkt och noggrant arbete med besiktning, märkning, paketering och försändelse av djurkropparna – SVA vill härmed tacka Länsstyrelsen i Jämtland för ett väl utfört arbete!

Uppsala 18 mars 2024

Emma Höök, biolog, viltsektionen
Erik Ågren, sektionschef, viltsektionen

Sammanfattning

Beslut om licensjakt på järv fattades av Länsstyrelsen i Jämtlands län. Jakten bedrevs från 1 oktober till 31 december 2023. Av tilldelad kvot på 15 djur fälldes totalt 7, fördelat på 4 honor och 3 hanar. Länsstyrelsernas besiktningar och SVA:s obduktioner visar på att hälsoläget hos de fällda järvarna varit gott med några undantag gällande tandstatus. Inga tarmparasiter påvisades. Magsäcksinnehållet var i de flesta fall odefinierbara rester.

Karta 1: Karta över fällda järvar licensjakten 2023, Jämtlands län.

Licensjakt järv 2023

BESLUT OM LICENSJAKT OCH ANTAL FÄLLDA JÄRVAR

Länsstyrelsen i Jämtlands län fattade beslut om licensjakt på järv inom delar av länet. Jakten varade från 1 oktober till och med 31 december. Totalt tilldelades för år 2023 en kvot på 15 järvar varav 7 järvar fälldes.

Per jaktområde avräknades det tilldelade antalet järvar enligt Tabell 1.

Tabell 1. Tilldelning och antal fällda järvar per jaktområde i Jämtlands län. Se länsstyrelsens beslut för mer detaljer kring områdesindelningarna.

Jaktområde	Tilldelning	Antal fällda
Område 1	2	-
Område 2	2	2
Område 3	3	-
Område 4	2	-
Område 5	2	1
Område 6	1	1
Område 7	2	2
Område 8	1	1
Totalt	15	7

Resultat fällda järvar

Samtliga 7 järvar som fälldes undersöktes vid SVA efter att de ankommit under 2024.

ÅLDER OCH VIKT

Samtliga järvar bedömdes vara vuxna, baserat på en helhetsbedömning av bland annat vikt, tillväxtzoner, förekomst av brässa (tymus) samt tandstatus. Mer exakta åldrar på järvarna fås från analys av snittade tandrotsprover, som blir klart senare under året.

Vid besiktningen vägs fällda järvar för att få en helkroppsvikt. Den tyngsta järven som fälldes 2023 var en hane från Härjedalens kommun med en vikt på 14,8 kg (M531067). Lägsta vikten var 9,4 kg, en hona från Bergs kommun (M531155). Den genomsnittliga vikten var 11,7 kg.

KÖN OCH REPRODUKTION

Könsfördelningen var fyra honor (57 %) och tre hanar (43 %).

Hos tre av honorna (M531045, M531063, M531155) noterades implantationsärr i livmoderhornen, vilket är en bra indikator på dräktighet och kan användas för att uppskatta kullstorlek (för antal ärr, se bilaga 1.). Hos en hona (M531068) noterades 2–3 gulkroppar i vardera äggstocken. Gulkroppar visar på att individen nått reproduktiv ålder och har haft ägglossning den senaste parningssäsongen.

KONDITION OCH SKADOR

Samtliga järvar skjutna inom licensjakten visade sig i allmänhet haft god hälsa. En hane (M531013) från Härjedalen saknade två framtänder i överkäken samt hade två förskjutna framtänder i underkäken (Figur 1.).

Figur 1. Tandstatus hos individ M531013.

En hona (M529093) från Ragunda kommun, hade slitna spetsar på hörntänderna i överkäken och M531056 hade en avbruten hörntand i överkäken. M531155 hade saknade en framtand i vänster underkäke.

Fyra individer bedömdes vara i medelgott hull, medan tre var i under medelgott hull.

Ingen individ hade några benfrakturer och varken färska eller äldre skador.

TARMPARASITER

Ingen av de undersökta järvarna bar på några tarmparasiter.

DIET, MAGSÄCKSINNEHÅLL

Hos en järv fanns delar från fågel, troligen skogshönsfågel och en järv hade ätit en gnagare. Utöver detta noterades främst kött, päls eller fett från odefinierbart hjortdjur eller däggdjur hos tre andra individer. Magsäcken var tom hos en individ och hos en järv var mag- och tarpaketet sönderskjutet och därmed inte bedömningsbar.

FAKTARUTA

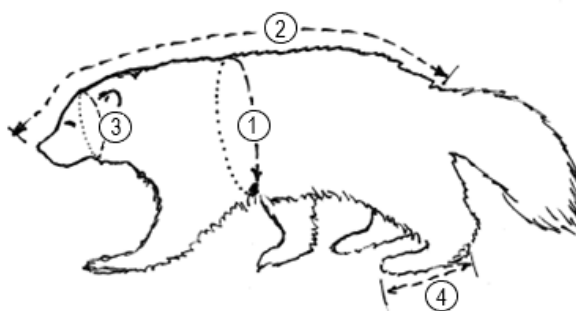
VAD HÄNDER MED SKJUTNA JÄRVAR?

Direkt efter att en järv är skjuten eller påskjuten anmäls det av jaktledaren till länsstyrelsen som då reglerar hur många järvar som finns kvar i tilldelning. Blir en järv påskjuten men inte kvar på skottplatsen är jaktledaren skyldig att se till att ett eftersök genomförs. Hittas inte järven men misstanke kvarstår att järven har eller kan ha träffats avräknas djuret från tilldelningen.

Jakträttsinnehavaren har möjlighet att tillvarata skinn och kranium. Skinnen märks vid besiktningen av besiktningspersonen så att ursprunget av skinnen är spårbart. Kraniet ska märkas med ett ID-chip av ägaren efter beredningen.

Länsstyrelsens besiktningsperson undersöker den fällda järven och vid begäran även skottplatsen. Vid besiktning tas ett antal kroppsmått (figur 3) vilka anges i besiktningsblanketten. Järven vägs och eventuella skador eller förändringar noteras. Järven registreras i databasen Rovbase och får då ett ID-nummer (M-nummer).

Vid obduktion tas ett antal prover där en del sparas frysta i en biobank för framtida forskning medan andra, såsom DNA-prov för genetik analyseras löpande. En tandrot från en hörntand från varje järv används för mer exakt åldersanalys. Genetik och ålder är viktiga data för förvaltningen. Naturhistoriska riksmuseet erhåller även ett antal vävnadsprover som sparas i deras miljöprovbank.

Figur 3. I besiktningsblanketten noteras fyra olika kroppsmått. Bilden kommer från blanketten som visar vilka mått och hur dessa ska tas.

BILAGA 1. TABELL ÖVER OBDUKTIONSFYND OCH DATA FÖR INDIVIDUELLA JÄRVAR FÄLLDA I LICENSJAKTEN 2023

RovbaseID	Datum	Prel. ålder	Kön	Vikt kg	Kommun	Ärr livmoderhorn	Hull	Maginnehåll	Parasiter, tarm	Övrigt
M531013	2023-10-01	Vuxen	Hane	13,0	Härjedalen	-	Medelgott	Tom	-	Saknade två framtänder i överkäken
M531045	2023-10-03	Vuxen	Hona	10,0	Ragunda	Två ärr i vardera horn	Medelgott	7dl, fågel	-	Slitna spetsar på hörntänderna i överkäke
M531056	2023-10-05	Vuxen	Hane	14,0	Härjedalen	-	Under medelgott	7,5 dl, hjortdjur ospec.	-	Fraktur på vänster hörntand i överkäken
M531063	2023-10-05	Vuxen	Hona	11,0	Berg	Två ärr i hö., ett ärr i vä.	Medelgott	2 dl, muskler, fett ospec.	-	-
M531067	2023-10-06	Vuxen	Hane	14,8	Härjedalen	-	Under medelgott	Mag-och tarpaket sönderskjutet	-	-
M531068	2023-10-07	Vuxen	Hona	10,0	Ragunda	Inga ärr	Under medelgott	1 dl, päls ospec.	-	-
M531155	2023-11-03	Vuxen	Hona	9,4	Berg	Två ärr i vardera horn	Medelgott	2 dl, gnagare	-	En framtand saknades i underkäken

Källa: Länsstyrelsens besiktningsprotokoll och SVA